

[P. Andersen.]

Brahe-Christensen, der fremhævede, at de „civile“ Bomuldsvæve det sidste Aar knap har været halvt beskæftigede, og at der for en ikke ringe Dels Vedkommende er indtraadt en fuldstændig Standsning, forårsaget ved Fængselsvæsenets Konkurrence.

Det blev for nogen Tid siden meddelt mig, at der var sket en fuldstændig Fornyelse af Maskinerne paa Horsens Tugthus' Væverier. Samtlige gamle Maskiner var kasseret, og de mest moderne, hurtigt arbejdende og arbejdsbesparende Maskiner af engelsk Fabrikat var indført. Tallet var forøget betydeligt og var nu oppe paa 44 Maskinvæve og 40 Haandvæve. I kyndige faglige Kredse beregnede man det i Fængslerne udførte Tekstilarbejde til at erstatte 100 Tekstilarbejders Arbejde, og Tendensen gik stadig i Retning af forøget Produktion med den deraf følgende stigende Arbejdsløshed i Faget udenfor Fængslerne. Kontorchef Weibull opgør i „Berlingske Tidende“ Antallet af Væve til ca. 30 Maskinvæve og ca. 40 Haandvæve, saa jeg tør maaske gaa ud fra, at de mig meddelte Tal ikke kan være meget gale. Med hvilken Iver der sættes ind paa Produktionens Forøgelse, ser man af den Kendsgerning, at der i Perioden fra 1922—23 til 1927—28 er sket en Fordobling af de almindelige Bomuldsvarers Produktion, og dette gælder saavel Varer af Enkelt- som Dobbeltbredde. Det er med den største Forbavselse, jeg har erfaret, at denne vældige Opgang i Tugthusproduktionen ikke blot er imod Rigsdagens Forudsætninger, men at der endog foreligger Brud paa et givet Løfte. Der førtes nemlig omkring Aarskiftet 1913—14 en Række Forhandlinger mellem kommitteret Birch og Tekstilfabrikantforeningen. Fængselsvæsenets Arbejdsdrift havde opstillet en Liste over de Tekstilvarer, man agtede at fabrikere, idet der herved var taget særligt Hensyn til Varer, der ikke i nævneværdigt Omfang fremstilledes her i Landet. Tekstilindustrien var ganske enig med Arbejdsdriften og gjorde kun Indvendinger med Hensyn til en enkelt Vare: Nr. 1, ubleget, kipret Stout. I den Anledning modtog Fabrikantforeningen følgende Skrivelse af 13. Januar, som jeg med den ærede Formands Tilladelse gerne vil oplæse. Der staar paa denne Skrivelse:

„Justitsministeriet, Direktøren for Fængselsvæsenet. Kontoret for Arbejdsdriften. Til Tekstilfabrikantforeningen.

Idet Kontoret for Fængselsvæsenets Arbejdsdrift takker for den med ærede Skrivelse af 9. ds. sendte Oplysning, skal man i Overensstemmelse med tidligere Udtalelser gentage, at man vil bestræbe sig for at genere Industrien saa lidt som overhovedet muligt, naar den kongelige Anordning af 7. Marts f. A. skal udføres. Hvorvidt man helt vil kunne undlade at fremstille det omskrevne Mærke „Nr. 1, ubleget kipret Stout“, vil i væsentlig Grad afhænge af en Række Oplysninger om Rentabilitetsmulighed, Maskinanskaffelser og Muligheden for Haand- eller Maskinvævning etc. for de forskellige Stoffer, der som anført om nogen Tid vil kunne foreligge her i Kontoret, og der vil derfor ikke nu kunne siges noget bestemt i denne Henseende. Kontoret for Fængselsvæsenets Arbejdsdrift takker forbindtligst for, at man ogsaa i Fremtiden tør regne med Tekstilfabrikantforeningens velvillige Bistand, og vil med Glæde benytte sig af det elskværdige Tilbud, naar der maatte komme til at foreligge Tilfælde, i hvilke et Raad fra Foreningens Side vil være ønskeligt. Birch.“

Der foreligger altsaa her et bestemt Tilsagn om at holde Fabrikationen indenfor afstukne Grænser, der for længst er sprængt, idet der nu fremstilles mange andre Slags Bomuldsvarer, Hvergarner, ja, man har endog anskaffet Jacquard-Væve til Damaskvævning. Det viser sig altsaa, at Industrien ikke kan stole paa et af Arbejdsdriftens Ledelse givet Tilsagn, idet der paa Trods heraf produceres paa alle Omraade, selv i en Tid, hvor Arbejdsløsheden indenfor Faget er særlig betydelig, og hvor Statens Udgifter til arbejdsløse Tekstilarbejdere er saa store, at det er meget tvivlsomt, om Staten gør en god Forretning ved denne Fremgangsmaade. Slutningen af kommitteret Birchs Skrivelse giver Udtryk for et elskværdigt og intimt Samarbejde mellem de to Parter, der altsaa senere hen har formet sig saaledes, at Arbejdsdriften ved tilsyneladende at imødekomme Industriens Ønsker har benyttet den Bistand og de Raad, Industrien har givet Arbejdsdriften, til, paa Trods af Løfterne, at konkurrere Industrien ud.

Det er for øvrigt ikke det eneste Omraade, hvor slikt er praktiseret, og det er en Fremgangsmaade, som bør paatales. Fra Haandværksfagene foreligger mange Klager over Brud paa Aftaler, stadige Udvidelser af Beskæftigelsesområdet og voksende Vanskeligheder i Konkurrencen med Fængslerne. Det udførte Arbejde er